

Za Evropo je zlo vse edno, ako je voljen Blaine ali Harrison. Oba sta interesom evropske trgovinske politike nasprotna in na zboljšanje teh razmer bi bilo le upati, ako bi pri volitvah podlegla republikanska stranka, torej Harrison in Blaine in bi zmagala demokratska stranka in bi bil izvoljen Cleveland. Toda to se ne bo zgodilo, ker republikanci imajo več zaslombe v državi, nego demokratje.

Obrtnija.

Nekaj o lesnih namakah.

(Holzbeizen.)

(Dalje.)

Anilinske rumene namake. a) Čisto rumena: 150 g naftalinove rumene (Naphtalingelb), 4 kg dežnice.

b) Žefranasto-rumena: 180 g žefranina, 3 kg dežnice.

c) Temno-rumena: 150 g ksantine, 4 kg dežnice, ali pa 180 g fosfine, 3 kg dežnice.

d) Pomarančasto-rumena: 150 g orange, 4 kg dežnice.

f) rudečkasto-rumena: 200 g orange, 50 g fuksina, 5 kg dežnice.

g) Svetlo-rumena: 130 g solnčne rumene (Sonnen-gelb), 4 kg dežnice.

4. Modre (plave) namake. a) Vmešaj počasi 50 g fino stolčenega modrila (indigo) v 400 g angleške žveplene kisline. Raztopina naj stoji 12 ur na toploti 20° R., potem jo vlij v 5 kg dežnice in precedi skozi klobučevino.

b) Raztopi 20 g modrilnega karmina (Indigocarmin) v 400 g vode, ter namoči z vrelo raztopino dotični les.

c) Les namoči z raztopino jesihovo-kisle glinice, katero napravi po nastopnem receptu: 1 del kisavnatega svinca (Bleizucker) raztopi v vodi, isto tako tudi 4 dele goluna, potem obe raztopini zmešaj in prideni vsemu skup dva in dvajseteri del ($\frac{1}{22}$) kristalizovane sode. Čez noč naj se ustoji, čisto tekočino (v kateri se nahaja jesihovo-kisla glinica) odlij od gošče in prideni še vode, če je treba. Ko je les s to raztopino namočen, namaži ga še z namako 6).

d) Beli lesovi, na pr. javor, lipa, se lepo turško-modro pobarvajo z naslednjo namako: Najpravi najprej raztopino 100 g zelenega volka (Grünspan), 400 g salmi-jaka, 800 g vapna v $3\frac{1}{2}$ kg vode. S to raztopino namoči les večkrat, potem pa takoj še z zavrelco: 100 g plave prožiljke (Blauholz), $1\frac{1}{2}$ kg vode, 10 g ločnice (Scheidewasser).

Anilinske modre namake. a) Svetlo-modra: 150 g Bleu de lumière, 4 kg dežnice.

b) Temno-modra: 150 bengalsko-modre (Bengalblau), 3 kg dežnice.

c) Nebesno-modra: 140 g Bleu de ciel, 4 kg dežnice.

d) Zelenkasto-modra: 150 g Bleu très vert, 3 kg dežnice.

(Dalje nasl.)

Obrtnijske raznoterosti.

Lepilo za špranje. Špranje med deskami (na pr. na tleh) se hitro in trpežno zamašijo z raztopino 1 dela kolofonije in 2 delov rumenega voska, v katero smo otresli in vmešali 2 dela zmljetega žganega okra.

Ruski lim. Lim, ki pride naprodaj pod tem imenom, ima primešane nekoliko krede in cinkovega oksida. Zato je bel in neprozoren. Ako limu primešamo 4 do 8% krede, dokaj boljše drži. Zato rabimo ruski lim za pritrjevanje kovinskih ploč na les, na pr. pri vdelenih okraskih (intarzije), katerih bi navadni lim skorej ne držal.

Trdnost zlimanih ploskev. Lim tem boljše prime, čim bolj smo ga vgnali v luknjice dotičnega lesa. S koncema drži tudi bolje, nego pri podolžnem lesu. Zanimivi so nastopni podatki o trdnosti zlimanih ploskev. Številke povedo, koliko kilogramov je treba moči, da raztrgamo 2 zlimani ploski, ki sta veliki po jeden milimeter.

a) Če sta dva s koncema zlimana:

Bukev	1.50 kg
hrast	1.22 kg
smreka	1.05 kg
javor	1.00 kg

b) Če sta lesova zlimana podolgoma (letine ob letinah):

Bukev	0.79 kg
hrast	0.55 kg
smreka	0.24 kg
javor	0.63 kg

Ako je les na mokrem, lim ne drži. Če smo pa vročemu limu pridjali nekoliko lanenega firneža, drži potem tudi na vlažnem kraju. V ta namen kuhaj 8 delov lima v približno 32 delih vode, da dobiš močen lim, potem mu primešaj $4\frac{1}{2}$ dele lanenega firneža (katerega dobiš, ako staro, čisto laneno olje s 16 delom svinčene gladkine (Bleiglätte) kuhaš), pusti še povreti par minut, potem pa rabi ta lim kolikor mogoče vroč. Čim stareji je firnež, tem bolji je lim.

Kmetijstvo.

„Čemu nam služi karbolinej?“

Vprašanje to si je stavil marsikateri naših cenjenih naročnikov, ko je čital naznanilo o karbolineji po raznih novinah, ali pa če je videl slučajno kje povlako, ne vedoč, zakaj se maže les ravno s karbolinejem, a ne s kako drugo oljno barvo.

Karbolinej je mastno olje, katero se maže kakor firnež. On daje lesu lepo rjavo površino in 3 do 4kratno daljšo trpežnost. Tako imenovano impregnacijo (napojenje) lesenih naprav do sedaj še malo cenijo po deželi, veliko bolj pa jo cenijo pri železnicah, pri katerih trošijo vsako leto na milijone za mazanje prožnih tramov, prepričavši se po večletni poskušnji, da so morali zamenjavati nenamazane trame v 3 do 4 letih, namazane pa še le v 16 do 18 letih. Koliko lesa in dela se tako prihrani!

Karbolinej hrani vse lesene reči gnjilobe in prelege. Ker ni drag in ker sleharni delavec lahko maže, obvaruje se človek lahko škode. Karbolinej pa je tudi zelo izdaten, ker se namaže z 1 kilo 5 do 6 □ metrov površine. Če pomislimo, da za namazanje novega voza

zadostuje 4 do 5 kg in da je namazan voz 3 do 4krat trpežnejši, očitna je korist.

Pa ne samo za trpežnost lesa rabi karbolinej, ampak on je tudi izvrsten pripomoček zoper gobe; zato bi se morali napojiti s karbolinejem pri novih stavbah vsi trami, deske za podlogo, stebri in okviri za vrata in okna pred zidanjem in postavljanjem.

Tudi proti mōči zidov, kar je dokazano z mnogimi poskušnjami, koristi karbolinej sigurno, ker zadržuje s svojo težo pritok vode navzgor po zidovji.

Karbolinej pa tudi očiščuje (desinfikuje), zato mažejo ž njim, kar je lesenega po hlevih, in tako varujejo živino mnogih nalezljivih bolezni.

Leseni svinjaki se mažejo s karbolinejem, in na ta način se odvrta bolezen vranični prisad, za katerim pogine vsako leto mnogo ščetincev.

Povlaka s karbolinejem ne škodi domačim živalim, brani jim pa, da ne glodajo in ne grizejo jasli, žlebov in drugih lesenih reči ter da jih črvi in mrčesi ne izjedajo. S svojo mastnostjo varuje železo tudi rje.

Vse pa ni karbolinej, kar se s tem imenom prodaja. Zaradi njegove mnogovrstne koristi in velike rabe prišlo je zadnja leta mnogim špekulantom na misel, raznovrstne, malovredne oljne ostanke mešati in tako mešanico prodajati za karbolinej. Razume se, da taka mešanica ne koristi tako, kakor pravi, skrbno pripravljene karbolinej. Ker pa nezvedeni človek težko spozna mešanico, zato opozarjamo naše čitatelje na zanesljivo 110 let staro tvrdko, Mihaela Barthel-a in druga na Dunaji.

Barthelov izvirni karbolinej je strokovnjaški, kemično in fizikalno mnogovrstno preiskan ter prekaša vse druge enake izdelke. Zato priporočamo cenjenim našim čitateljem ta izdelek pri raznovrstnih potrebah.

Kmetijske raznoterosti.

Kako varovati breskve in marelice, da ne uzebejo? Breskve in marelice navadno pomladi zgodaj poganjajo in cveto, zaradi tega pa v mrzlih pomladnih nočeh rade uzebejo. Da tem v okom prideš, v novembru ali decembru, ko je že zemlja zmrznila, pokrij korenine dreves z gnojem ali listjem. Pod to odejo se zemlja ne razgreje tako hitro in breskve in marelice ne bodo poganjale tako v zgodnji pomladi, da bi jim škodoval mraz.

Dober vosek za cepljenje dobimo, če vkupe stopimo svetle kolofonije in rumene vazeline. Navadno zadostuje, če se poslednje vzame peti del. Ta vosek je popolnoma podoben drevesni smoli, pa ima to prednost, da v njem ni terpentina, katerega škodljivost je znana.

Soja fižol je posebno priporočati, ker je jako rodoviten in tečen, pa mu tudi pomladanski in jesenski mraz ne škoduje. Na njivi, na kateri je posajen ta fižol, tudi plevel ne raste. Za zemljo tudi ta fižol ni izbirčen. Iz njegove moke se da peči dober kruh. Ta fižol prodajo v vsaki množini Ernest Bachtzen v Pragi.

Dosti kumar pridelaj, če deneš v vsako jamico, v katero pride zrno na dno kurjaka, potem prsti in vrhu seme. S takim ravnanjem pridelek jako pomnožiš.

Poučni in zabavni del.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

258.

Tanganika. Livingstone najden. Povrnitev k morju.

Drugega dne t. j. 6. novembra ostavi karavana svoje skrivališče dve uri pred zoro in jo mahne skozi veliko šumo na severozapad. Kozam so navezali torbe na gobce, da njihovo meketanje ne bi izdalo karavane. Ali tega dne je le malo manjkalo, da ni spodletelo vse. Ko je začela zora beliti, zadel je voditelj ob veliko uhojeno stezo, pa je menil, da je čez mejo, in začne veselo klicati karavano za seboj. Pot se je jim dobro odsedal, ali nenadoma se pokaže neprijateljsko selišče. Nastala je tihota in karavana je obstala. V sporazumljenji z voditeljem naloži Stanley, da se kože pobijejo, kokoši podavijo in se odvažno stopa skozi vas, kjer je še vse spalo. Karavana je prišla brez zapreke skozi vas. Stanley je bil mej zadnjimi, in ko je hitel mimo zadnje kolibe, stopi gospodar iz nje, ter začne kričati. Na srečo ga niso slišali nosači, sicer bi bila gotovo nastala zmešnjava, in vsi bi bili pometali svoja bremena. Stanley misleč, da bodo domačini udarili za njim, pospeši hojo, in oskrbi vse, da odbija napad. Ali čudne sreče! Pred kot ne se domači niso dosti brzo orožili, ali pa so zgubili sled za karavano, in tako je Stanley čez dve uri srečno pregazil potok, ki je mejil Uhho. Sedaj je bil že v Ukarangi. Karavana je bila izredno vesela, ker je bila iz strahu.

Od slej je bil pot prijetnejši. Ljudje so pozabili ves prestali strah, pozabili so skrbi, trud in trpljenje. Še jeden dan, pa bodo pri velikem jezeru. Še jedno noč, pa bode Stanley videl moža s sivo brado.

Dne 10. novembra je potovala karavana veselo v jutranjej svetlobi. Vreme je bilo krasno, zrak svež in nebes se je držal na smeh. Globoka šuma, kakor da se je bila oblekla v najlepše svoje zelenilo. Vsak je bil vesel kakor isti dan, ko so ostavljali Zanzibar. Pot je s početka vodil preko gričev, obraslih z bambusom, potem po ravnini, po katerej se je valil bučen potočič, in konec ravnine je bila nova strmina. „Še dve uri,“ zagotavljal je voditelj, „pa se nam pokaže jezero z une-le višine.“ Ljudje čvrsto stopajo, že hite na strmino, ... že so zgoraj.

Kaj se sveti tam doli, kaj se zrcali skozi drevje? To je neizmeren prostor, ki je opasan s smelimi gorami, gizdavo odetimi s palmovimi gozdi.

„Hurra! Jezero. Tanganika!“ Vsa karavana skače, smeje se, joka od radosti. Kaj pa Stanley? Stojč pod razpeto zastavo odkriva glavo in moli. Kateri so izvršili velika dela, oni poznajo to globoko čuvstvo,